

BÖLÜM 4

ÇOCUK RESİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE PEDIATRİ HEMŞİRELİĞİNDE KULLANIMI

Meltem KÜRTÜNCÜ¹
Aylin KURT²

GİRİŞ

Resim, çocukların evrensel bir dili ve içten gelen hikâyesidir. Bilinç düzeyi ve bilinçaltı düzeyinin ortak bir ürünüdür (1,2). İnsanlar her yaşta olmak üzere özellikle çocukluk döneminde duygu ve düşüncelerini resimlerine yansıtmaktadır. Çocuk bir nesnenin resmini çizerken ona kendisinden bir şeyler katmaktadır. Resme kendisinden kattığı şeyler çocuk için önem arz eden şeylerdir (3-5).

Çocuğu tanımak ve ona yardımcı olmak adına çocuk çizimleri ve resimlerinden yararlanılmalıdır. Bu bölümde çocuk resimlerinin değerlendirilmesi ve pediatri hemşireliği alanında katkı sağlayıcı kullanımı üzerinde durulmuştur.

Gelişim dönemlerine göre çocuk çizimleri

Tıbbi müdahalede bulunurken çocukların gelişim düzeylerine dikkat edilmesi gerektiği gibi çocuk çizimleri için yorum yaparken de gelişimsel dönemlere dikkat edilir. Çünkü çocukların

¹ Doç.Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, e-mail: meltemipekkurtuncu@gmail.com

² Arş.Gör. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, e-mail: aylinkurt67@gmail.com

SONUÇ VE ÖNERİLER

Resim çizdirme çocukları tanıma ve atravmatik bakım uygulamalarının gerçekleştirilmesinde hemşireler tarafından kullanılabilir bir yöntemdir. Çocuğun iç dünyası hakkındaki gerçeği yansıtması nedeniyle resimler, özellikle projektif bir yöntem olarak değerlendirilmektedir. Ancak çocuk resimleri değerlendirirken birçok noktaya dikkat etmek gerekmektedir. Tek başına resim projektif bir değerlendirme için yeterli değildir. Gözlem ve çocuk ile ilgili başka belgeler ile değerlendirme zenginleştirilmelidir.

Çocuk resimlerinin çocuğu tanıma, problemlerini tespit etme ve çözüm yolu geliştirme açısından hemşireler tarafından kullanılabilirliği düşünülmektedir. Bu doğrultuda pediatri kliniklerinde her çocuğun gelişimi ve ihtiyaçları doğrultusunda daha etkili ve atravmatik bakım uygulanabilmesi için hemşire yetiştiren yükseköğretim kurumlarında, çocuk resimleri analizi ve yorumlama konularında dersler verilebileceği önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Keser, İ. K., & Eren, N. (2015). The pictures which children drew are their mirrors! *Journal of Psychiatric Nursing*, 6(3), 137–142. <http://doi.org/10.5505/phd.2015.85547>
2. Türkcan, B. (2013). Çocuk resimlerinin analizinde göstergebilimsel bir yaklaşım. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(1), 600–607.
3. Halmatov, S. (2018a). *Oyun terapisinde pratik teknikler*. Ankara: Pegem Akademi.
4. Halmatov, S. (2018b). *Çocuk resimleri analizi ve psikolojik resim testleri* (5th ed.). Ankara: Pegem Akademi. <http://doi.org/10.14527/9786053181279>
5. Yavuzer, H. (2013). *Resimleriyle çocuk* (24. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
6. Malchiodi, C. A. (2013). *Çocukların resimlerini anlamak*. Ankara: Nobel Tıp Kitabevi.
7. Çankırılı, A. (2011). *Çocuk resimlerinin dili* (1st ed.). İstanbul: Zafer Yayınları.
8. French, C. A., & Alexander, B. (1972). The Lüscher color test: An investigation of validity and underlying assumptions. *Journal of Personality Assessment*, 36(4), 361–365. <http://doi.org/10.1080/00223891.1972.10119772>

9. Lüscher, M. (1971). The Lüscher colour test. (I. A. Scott, Ed.). U.S.A.: Pocket Books.
10. Yayan, G., & Kan, N. (2019). Resimle terapinin 7-12 yaş grubu lösemili çocuklar üzerindeki etkileri. *Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi*, (20), 81–110.
11. Kızıldaş, E., Halmatov, S., & Ertör, E. (2017). 6 yaş çocukların kendileri için uygun gördükleri hayvan metaforlarının incelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(23), 399–414.
12. Yukay Yüksel, M., Kurt, B., Gülsu, N., Akdağ, C., Aydın, F., & Erdoğan, F. (2016). Okula uyum sağlamakta güçlük çeken çocukların çizdikleri okul resimleri üzerine nitel bir araştırma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 642–658. <http://doi.org/10.17860/efd.03342>
13. Temel, Z. F., Kanat, K., Ekici, K. B. K., & Canberi, F. (2018). Hastaneye yatma deneyimi olan ve olmayan 5-6 yaş çocuklarının doktor, hemşire ve hastane algılarının incelenmesi, 251–278.
14. Aksoy, P., & Baran, G. (2010). 60-72 aylık çocukların okula ilişkin algılarının resim yoluyla incelenmesi. *İçinde International Conference on New Trends in Education and Their Implications* (pp. 283–289). Antalya: Pegem Akademi.
15. Uysal, G., Sönmez Düzkaya, D., Bozkurt, G., & Çöplü, Y. (2018). Hastanede yatan çocukların hemşire algısının resim çizme yöntemi ile incelenmesi: Projektif araştırma. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(1), 62–74. <http://doi.org/10.26559/mersinsbd.339045>
16. Beytut, E. N., Bolışık, B., Solak, U., & Seyfioğlu, U. (2009). Çocuklarda hastaneye yatma etkilerinin projektif yöntem olan resim çizme yoluyla incelenmesi. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 2(3), 35–44.
17. Yurtal, F., & Artut, K. (2008). Çocukların şiddeti algılama biçimlerinin çizdikleri resimlerine yansımaları. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 15(3), 149–155.
18. Kaynak, K. B. & Temel, Z. F. 4-6 yaşları arasındaki çocukların çizimlerdeki aile algılarının belirlenmesi. *Int. Period. Lang. Lit. Hist. Turkish or Turcic* 10, 575–598 (2015).
19. Kaynak, K. B., & Temel, Z. F. (2015). 4-6 yaşları arasındaki çocukların çizimlerdeki aile algılarının belirlenmesi. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turcic*, 10(7), 575–598.
20. Mesko, P. J., Eliades, A. B., Christ-Libertin, C., & Shelestak, D. (2011). Use of picture communication aids to assess pain location in pediatric postoperative patients. *Journal of Perianesthesia Nursing*, 26(6), 395–404. <http://doi.org/10.1016/j.jopan.2011.09.006>
21. Nilsson, S., Holstensson, J., Johansson, C., & Thunberg, G. (2019). Children's perceptions of pictures intended to measure anxiety during hospitalization. *Journal of Pediatric Nursing*, 44, 63–73. <http://doi.org/10.1016/j.pedn.2018.10.015>
22. Kıran, B., Çalık, C., & Esenay, F. I. (2013). Terapotik oyun: Hasta çocuk ile iletişimin anahtarı. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(1-2-3), 1–10.

23. Borji, M., Taghinejad, H., & Sedmohamadi, R. (2018). Comparison of the effects of drawing pictures and inflating balloons on anxiety and pain caused by diphtheria-pertussis-tetanus immunization in school-aged children. *Archives of Pediatric Infectious Diseases*, 6(4). <http://doi.org/10.5812/pe-infect.12332>
24. Kıyan, L. C., & Durualp, E. (2018). Examination of emotional states of children with chronic conditions by picture. In I. Koleva, H. A. Başal, M. Tufan, & E. Atasoy (Eds.), *Educational Sciences Research in the Globalizing World* (pp. 184–196). SOFIA: St. Kliment Ohridski University Press.
25. Köçkar, Ç., & Gürol, A. (2013). Anxiety, aggression and self-esteem analysis through pictures in children with cancer. *F.N. Hem. Derg*, 21(1), 33–39.
26. Şenol, S., Ardahan Sevgili, S., Yağcı, M., & Yöney, R. (2019). Onkoloji tedavisi gören çocukların resimlerindeki dünyası: Pilot çalışma. İçinde S. Şenol (Ed.), *Güncel Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Çalışmaları* (1st ed., pp. 115–121). Ankara: Akademisyen Kitabevi.
27. Custódio, L. L., Leitão, I. M. T. de A., Gomes, I. L. V., & Mendes, L. C. B. (2017). Drawing pain for children with sickle cell anemia: The pain that hurts, really hurts. *Revista Dor São Paulo*, 18(4), 321–326. <http://doi.org/10.5935/1806-0013.20170123>
28. Hyslop, S., Sung, L., Stein, E., Dupuis, L., Spiegler, B., Vettese, E., & Tomlinson, D. (2017). Identifying symptoms using the drawings of 4-7 year olds with cancer. *European Journal of Oncology Nursing*, 36, 56–61. <http://doi.org/10.1016/j.ejon.2018.08.004>